

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 — 50
Egy órára 1 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

1000 szavas hasasbos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg. minden külön bejegyzésért 30 kr.

Márczius idusa és a debreczeni ifjuság.

Debreczen, decz. 8.

Mult hó 20-án a debreczeni akadémia polgársága — mint annak idején jelentettük — Konrád Ernő elnöklete alatt népes ifjusági gyűlés tartott, melynek tárgyát márcz. 15-ike ötven éves jubileumának megünneplése képezte.

J u h á s z Sándor állott föl s zugó éjének közt indítványt tett, hogy a debreczeni akadémiai polgárság a márcziusi ifjakhoz fűződő szent kötelességérzetét lerovandó, írjon föl a magyar képviselőházhoz, hogy tegye márczius 15-ét törvénybe iktatott nemzeti ünnepé; egyttal intezzen átiratot a testvér akadémiaikhoz és az egyetemekhez, hogy hasonló szellemben járuljanak hozzá a debreczeniek feliratahoz.

A gyűlés magáéva tette a hazazas indítványt, a fölirat és az átiratok szerkesztésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai Konrád Ernő, Virágos Sándor, Juhász Sándor, Korsós Zoltán és Kun Béla voltak.

A felirat, illetve az átiratok szövege már elkészültek s a következők:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A jövő, 1898. esztendőben éri meg 50. évfordulóját a magyar nemzet annak a nagy, századokra kiható momentális eseménynek, a melynek neve: 1848 márczius 15.

Az az idegbénító tespedés, az a minden szépet, nemeset, jót megölő korlátok közé szoritottság, a mely a 30-as 40-es években nehéz ködként borult a magyar népre, mintha örök időnkig akart volna diadalmaskodni ezen a nemzeten. Mintha annyi küzdelem, annyi munka, annyi vérontás kárba veszett volna; mintha csak az lett volna rendeltetésünk, hogy elfeledve a ragyogó multat, a régi-régi, már-már elmosódott dicső-éget nem bizva a ködös, borongós jövődöben, lezárva magunkról mintegy az életet, lassan-lassan temetkezzünk. Mert avagy élet volt-e az, ha gondolkodunk, de gondolatunkat hirdetni, kimondani nem volt szabad; ha vágyódtunk a boldogság után, de eljövételében hinnünk nem lehetett; ha reméltünk egy jobb kor után, de bizni nem voltunk képesek?! Csak sirt a lélek, csak töprengt az agy s a mindent megemmisítő halál terjesztgette közelébb-közlelebb a maga szárnyait.

És akkor, a midün már-már a sir szélén állottunk, jött a megváltás órája, jött 1848. márczius 15.

Hogy mi volt ez a nap, mit köszönhetünk ennek a napnak, megmutatta az utána következett 50 év. Csak el kell gondolnunk azt a politikai, társadalmi és kulturális nagy momentumot, a mit magában rejt ez a nap, lehetetlen föl nem kiáltanunk: »Bizony, bizony ennek a napnak köszönhetünk mindent

hogy — élünk, hogy — magyarok vagyunk!«

Ha I. István király megallapította a keresztyén Magyarországot, s a nomád magyar népből kulturális nemzetet alkotott, hogy a műveltebb Nyngathoz méltóképen csatlakozhassék, — 1848. márczius 15. meg ezt a megálapított, de az idők multán a megsemmisülés örvényszéléhez jutott keresztyén magyar királyságot szülte, teremtette ujja. S ha az alapítás, az alkotás nagy embere kosszoroval méltó, hogy körülvételessék, — úgy a renoválás, a reformatió napja szintén megérdemli, hogy hasonlóképen ünnepelessék.

I. István király napját a magyar törvényhozás ünneppé, országos ünneppé avatta, törvénybe iktatta, tartozik megülni minden honpolgár, ha hazafiai kötelessének eleget akar tenni. 1848. márczius 15-ét is megünnepli a magyar, megünnepli, akár a Husvétját. Leteszi ekéjét, becsukja műhelye ajtaját, ott hagyja a munka poros asztalát s aztán megy — ünnepelni. Senki se mondja, parancsolja, hogy menjen, de megy, mert szíve készíti rá, mert érzi, hogy ilyenkor dolgozni: bün a mult iránt; mert erzi: ha e napot megünnepli, lelke teste megújul, hite vágya, reménye, bizalma a jövőben megerősül.

Ünnep ez a nap a magyar nemzet életében, az volt kezdettől fogva s az

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Harcz.

Hogyha harc kell, hadd legyen harc
Körömszakadtáig,
A megvetett béke-jobból
Sujtoló kar valik.

Többen vagytok? Mindhiába!
Az igazság nálunk!
S véleitek ez öntudatban
Bátran szembeszállunk!

Könnyű volt többségre jutni
Szuronyokkal, pénzzel;
Nagyon könnyű elbánni a
Földhöz tapadt neppel!

De az eszmék küzdelmében
Tehetetlenek vagytok,
S a helyett, hogy meggyőznétek,
Mindig csak szavaztok.

És mivel a szabadságot
El nem nyomhatjátok,
Mert érveink kifogyhatatlan
Árja zudul rátok.

Szeretnétek ugy-e mostan,
Ha mi is hallgatnánk,
Ha a jogért való harcban
Végre kifáradnánk!?

De mi látjuk, ha ti győztök,
E hon el van adva,
Ellenben a mi győzelmünk:
Hazánk diadalma.

Küzdünk tehát, nem sajnáljuk
Mi a veritéket,
Hisz' ha kell, hát vérünket is
Ontjuk hazánk, érted!

Luby Sándor.

A csillagok.

A Debreczen tárczája.

Irta: Daudet Alfons.

Abban az időben, mikor a Luberonon őriztem a barányokat, heteken át el voltam anélkül, hogy egy élő lenyit láttam volna. Egyedül éltem Labri kutyámmal és baránykaimmal. Csak néha néha járt arra a mont-de-lune-i remete, gyökereket és gyögyfüveket szedni; vagy pedig a távolból láttam néhány piemonti szénegetőnek fekete körvonalaikat, de ezek jámbor, csendes emberek lettek itt a magányban, kik különben sem tudták soba, hogy mi újság a falvakban vagy a városba. Nem esoda hát, hogy boldognak éreztem magamat, valahányszor két hét elteltével, meghallottam a fölvezető ut felől majorságunk őszvérenek csegetyűit, mely két heti eleségemet hozta föl, különösen pedig, midőn

megpillantottam a kis miarrót (béres gyereket) vagy pedig az öreg Norade néni boglyas fejét. Elbeszéltem magamnak, hogy mi történt ott lenn az egész vidéken a keresztelektől a lakodalmakig; de leginkább érdekelt megtudni, hogy mint van gazdám leánya, ami Stephanette kisasszonyunk a legesinosabb leány az egész környéken. Ugy tettem magamat, mintha nem nagyon érdekelt a dolog és kikérdeztem, hogy sokat jár-e a mulatságokba, fonókába s hogy akadnak-e még mindig új meg új udvarlói; azoknak pedig, kik azt találták tőlem kérdezni, hogy mennyiben érdekel engem a szegény hegyi pástort? azt válaszoltam, hogy 20 éves vagyok és hogy ez a Stephanette a legszebb leány, akit életemben láttam.

Egy vasárnapon, mikor éppen a kétheti élelmet vártam, úgy történt, hogy csak későn érkezett meg. Reggel még úgy gondolkodtam: »Bizonyosan a nagymise miatt késik«; déltájban aztán nagy vihar keletkezett, akkor meg tisztában voltam vele, hogy az őszvér nem indulhatott el a rossz uton. Végre úgy három óra felé, az ég kitisztult, a hegy csak úgy csillogott a víztől és naptól, a levelekről lehulló cseppek és a csörgő patak zajában hallani véltem az őszvér csengőit, oly vigan, oly fürgén, mint a husvéti harangszó. Hanem most az egyszer nem a kis miarro, sem az öreg Norade nem kísért. Aki vele jött . . . képzeljétek csak . . . bizony, nem volt senki más mint a mi kisasszonyunk, fiaim, a mi tulajdon

esz időtlen időig. De még mind ez ideig nem törvény által elismert, nem törvénybe iktatott ünnep!

Ez fáj a debreczeni akadémiai polgárságnak, fáj az egész magyar népnek, fáj az egész magyar ifjuságnak!

Mert hiszen a márcziusi ifjuság volt az, mely a vér nélküli forradalom által megtette az első, legfontosabb, kezdő lépést azon reorganizációs nagyszerű processus felé, melynek végeredménye a mai előhaladt műveltségű Magyarország. Ama félszázad távolából nagy jellemek, lángelmék, önfeláldozó bátorság, herosi küzdelem világának át hozzánk hogy rezonanciát keltsenek szívünkben, lelkünkben: mert azon nagyjellemeknek köszönhetjük honunk jólétét, azon lángelméknek kulturánkat; azon önfeláldozó bátorságnak, herosi küzdelemnek szabadságunkat.

A nemzet öntudatának, az erő önértetének ébredése volt az a nagyszerű pillanat, mely mint 1848. márczius 15. emléke, örökre kebelünkbe vésvé marad. Ez a pillanat s az utána következő idők pedig ujja alakították, teremtették a végelgyengülésben elhalni akaró országot.

Ki tagadhatja, hogy a magyar nemzet emez újjászületésénél az ifjuság egy hatalmas tényezőként tűnik fel, mint a mely hevével, lelkesedésével fellobogtatta az egész nemzetet elborító hősiesség lángot, hogy tüzpróbáját kiállva, erejét megmutatva, a magyar nép újra éljen?!

Ki tagadhatja, hogy amaz ifjuság nélkül a láng fel nem lobog, vagy csak nagy idővesztéssel, később...? Ki tagadhatja, hogy amaz ifjuság nélkül nincs 1848. márcz. 15., nincs sajtószabadság, nincs szabad szárnyalása a gondolatnak, talán nincs ma felvirágzott, erős Magyarhon s nincs egy áldozatkész, buzgó s éppen ennél fogva egy jelentős tagja az európai, sőt a világkultúrának,

mely tagra pedig a continens érdekében nagy feladatok várnak kelet és nyugat közötti helyzeténél fogva.

S a márcziusi ifjuság jelességéhez hasonló talán egy nemzet sem tud példaképpen felmutatni. A magyar nemzetnek ifjai is férfiakká válnak, midőn szabadságról, hazáról van szó. Ennek nagy-aranyu tanúságát szolgáltatta a most ünnepelni kívánt nagy nap.

Mirdezeknél fogva mi: az ifjuság — kiket, úgy hisszük, legközelebb fűző-sze a szellemi rokonság a dicső ifjú elődökkel — érezzük magunkat első sorban jogosítva s kötelezve, hogy 1848. márczius 15-ének félszázados évfordulóját a legfényesebb megemlékezéssel üljük meg. Mi érezzük jogosítva s kötelezve magunkat első sorban, hogy eme jubileumi ünnepnek nagyszerűségét megszerzeni igyekezzünk s feliratot intézzünk a mélyen tisztelt Képviselőházhoz, melyben kérjük, szívünk, lelkünk egész hevével kérjük annak minden egyes tagját, hogy közös erővel, közös ajakkal méltóztassanak odahatni, hogy ez az ünnep — márczius 15-ének ünnepe törvénybe iktatott ünnep legyen.

Hogy legyen igazán nemzeti, igazán országos!

Milliók, meg milliók kérése, óhaja ez, s ha teljesítették: ugyanannyi ajakról fog elhangzani a hála szövege.

Kelt Debreczenben, az 1897. nov. 29-ikén tartott ifjusági gyűlés nevében.

Juhász Sandor. Konrad Ernő. Korsós Zoltán. Kun Béla. Virágos Sándor.

Testvéreink!

A debreczeni akadémiai polgárság 1897. nov. 20-án tartott gyűlésen egy szívvel-lélekkel elhatározta, hogy 1848. márcz. 15-ének ötvenedik évfordulóját a nagy naphoz méltóan fogja megünnepelni, hogy e nap emlékezete

iránt a lehető legimpozánsabban fogja kifejezni halálját, lelkesedését.

Azonban érezve az ifjuság azt: hogy bármily fényesen igyekezik is megülni eme jubileumot, mely a nemzetek életében nagyszerűségénél fogva oly ritka s melyre büszkének lenni a magyar ifjuságnak különösen oly nagy oka van nem lesz képes ahhoz méltó ünnepet rendezni, egymagában nem lesz képes egész szíve, lelke érzelmeinek kitarásával sem kellőleg kidomborítani annak jelentőségét, mit nem kívánunk előtetek bővebben fejtegetni, hiszen éreznetek kell s meg vagyunk győződve, érzitek azt teljes nagyságában, érzi azt az egész hon, annak minden igazi magyar fia.

Egész lényünk, bensőnk össze van forrasztva nappal elválaszthatlanul, örökre. A mely perczben a magyar elfeledkeznek ez emlékezetes, nagyszerű szabadság ünnepéről, azon perczben megszűnnék magyar lenni, hogy mielőbb eltűnjön, elpusztuljon multjával, tradícióival, alkotásaival, oly nagy és sok véráldozatával együtt.

Ereznünk kell s érezzük, hogy 1848. márcz. 15. egy hatalmas kiegészítő része történelmi multunknak mely hozzá tartozik a multból előtűnő jellemünkhöz, mely nélkül nem volnánk méltó utódai azon ósöknek, kik hazaszeretetüket megszámlálhatatlan sokszor pecsételték meg vérök ömlésével, éltök feláldozásával.

A szabad haza szeretete volt mindig minden időben a magyar nemzetnek — nem ideálja, — de életető levegője. A szabad haza szeretete képesítette a magyart megállani és fenntartani magát kicsiny szigeként az idegen népek haragos nagy oceánja közepete, képesítette őt tatárnak, töröknek áradatával szemben megmaradni, tette képessé mindan ellenáramlattal kitarítón, laukadatlanul annyi időn át szembeszálni.

A szabadhazaszeretete vezérelt bennünket a multban, annak kell vezérelni a jelenbe s jövőbe is. Épen azért nem áldozhatunk

kisasszonyunk, a kosarak között ülve és teljesen kipirulva a hegyi levegőtől és az üdítő vihartól.

A kis fiu beteg volt; Norade néni pedig gyerekeit látogatta meg. A szép Stephanette neke a mindezt aközben beszélte el, hogy az őszvérről leszállott; azért jött olyan későn ugymond, mert eltevesztette az utat; de ebben a szép vasárnapi ruhájában, virágos, ragyogó szoknyájában, csipkéiben, bizony inkább hittem, hogy valamely mulla ságról maradt el, mint azt, hogy az utat kereste volna. Oh az isteni teremtés! Szemeimet nem tudtam levenni róla. Az igaz, hogy soha sem láttam volt még ily közelről.

Neha télen, mikor a nyáját lehajtottam az aklokba, ott szokott lenni a lelkem a szobában, ott sürgődött-forgolódott, anélkül azonban, hogy eszéledekhez szólt volna. Es most ott volt előttem, csakis éppen az én kedvemért; esoda let volna-e, ha elveszttem vala a fejemet?

Mikor Stephanette a kosarakból mindent kieszárolt, kíváncsian tekintett maga körül, kissé felemelve vasárnapi szoknyáját, nehogy vizes legyen, belépett a konyhába, hogy meglassa az én vaczkomat, a szalmaagyat, melyre báronybor volt borítva, falra akasztott szűrőmet, pásztorbotomat és kovács fegyveremet. Mindez nagyon mulattatá őt.

— Tehát te itt töltöd az életedet, szegény pásztorom? Mennyire kell itt egredülni unatkoznod? Mivel töltöd az idődet? Mire gondolsz?

Kedvem lett volna válaszolni:

— Önre, urnóm!

És ezzel nem is hazudtam volna, de zavarom oly nagy volt, hogy egy szót sem voltam képes válaszolni. Azt hiszem, ő észre is vette és a kis gonoszknak kedve kerekedett engem még jobban zavarva hozni.

— Hat a szeretőd, pásztor, meglátogat-e néha? Aligha nem az aranykecske lesz a te szeretőd, vagy pedig az Esterelle tündér, aki csak a hegyek tetején szeret barangolni...

Es kis gazdasszonykám maga is, mikor így beszél hozzam, végtelenül hasonított Esterelle tündérhez: ragyogó mosolyával és pajkos nevetésével.

Aztan csakhamar bucsút vett tőlem.

— Isten áldjon, meg pásztor!

— Jó szerencsét, kisasszony!

Es már el is ment, magával vivén az üres kosarakat.

Es amint eltűnt a lejtős gyaloguton, úgy fetszett nekem, mintha az őszvér labai elől tova gurult kavicsok mind egyől-egyig az én szívemre hullottak volna. Sokáig, sokáig hallgattam a zajt és egész alkonyatig mintegy alomba merülve ültem helyemen nem mervén mozdulni, nehogy azt az álomképet elriaszszam...

Este felé, mikor a völgy fölött kékes homály kezdett borongani és a birkák bőgve tolongtak egymáshoz, hogy az akolba jussanak, egyszerre csak azt hallom, hogy valaki nevémen szólít. Visszatekintek, hát a mi kisasszonyunk volt, aki nem mosolygott és sugárzott úgy mint az imént, de sőt inkább reszkelt a hidegtől, a félelmetől, a nedvességtől.

A hegyi utat kimosta a nagy vihar és mint-hogy minden áron át akart hatolni, hát bizony pörög jart. Az volt a baj, hogy éjnek idején nem is lehetett rágondolni többé, hogy viszszerterjen a majorba, mert a másik uton a mi kisasszonyunk sohase talált volna egyedül haza, én pedig nem hagyhattam ott a nyáját Szegénykét: nagyon bantotta a gondolat, hogy a hegyek között töltse az éjét, különösen mert tudta, hogy mennyire aggódnak majd otthon érte.

Ami engem illet, én mindent elkövettem hogy megnyugtassam:

— Hígyje el kisasszony, a juliusi éjszákak nagyon rövidek... Az egész csak egy rossz pillanat...

Csakhamar nagy tüzet gyújtottam, hogy nedves lábait és ruháit megszáritsa. Azután fölszolgáltam neki tejet és sajtfelet; a szegény kicsike azonban sem az evésre, sem a melegedésre nem gondolt; — és a mikor láttam, milyen nagy könyvek potyognak alá szeméből, magamnak is sirásra állott.

Az éj csakhamar beköszöntött. A hegyek ormán már csak az aranyszínű nyugvó napnak egy fénypora csillogott. — Ravattam a kisasszonyt, hogy konyhomba menjen feküdni. A friss szalmára egészen új bőrt terítettem és jóéjszakát kívánva neki, az ajtó elé álltam. — Isten a tanom, hogy hogy azon szerelmi láng daczára, mely ereimben lobogott, semminemű rossz gondolatom nem támadt. — csak úgy éreztem, mintha az akol valamely szögletében egy drágább és a többinél fehérebb bárány heverne, mely gondjaimra van bizva. Soha az

elégé azon 1848 márczius 15 emlékének, mely a szabad magyar haza szeretetének talán legfenségesebb tanujelét mutatta föl. Nagyszerű tragédiánk első felvonása az, mely létünk harcát tárgyazta. S ennek a harcnak egyik fő szerepét éppen az ifjuság: a mi elődeink vitték. Azért az ifjuság kötelessége első sorban mindent elkövetni az ünnep minél nagyszerűbbé, minél fenyesőbbé és elterjedtebbé tételiránt.

Ezek voltak az indokai a debreczeni akadémiái ifjuság amaz elhatározásának, hogy a mellékelt fölirotat intézze a magyar országgyűléshez, kérve lelke egész hevével, hogy 1848 márczius 15-ét, mint a magyar nemzet legdicsebb szabadság-ünnepét törvénybe iktassa — ez által vélvén a félszázados jubileumi ünnepnek fényét, n a g y s z e r ű s é g é t megszerezni.

Legszentebb kötelességünknek tartottuk e kérésünkkel a képviselőház elé járulni. Midőn Titeket is felkérünk, hogy a dicső napot minél mpozásabban megünnepelni s főleg, hogy a magyar országgyűléshez hasonló szellemű feliratot intézni, ez által törekvésünket — mi a Tietekkel kétségtelenül egy — támogatni sziveskedjétek, egyedül szívetek érzelmeire hivatkozunk, mert hiszen meggyőződésünk az, hogy a mikor a dicsőséges mult megünnepléséről van szó, mindnyájuk lelkében ugyanaz a lelkesedés honol.

Kelt Debreczenben, az 1897 nov. 20-án tartott ifjusági gyűlés nevében.

Juhász Sándor. Konrád Ernő. Korsós Zoltán.
Kun Béla. Virágos Sándor.

BELFÖLD.

Tanárok öröme. A közoktatásügyi költségvetés a középiskolai tanárok egy régi méltányos kielégítését hozza. Létesített a VIII és VII. fizetési osztályban a legfelsőbb fizetési fokozatot. Még pedig a VIII osztályban a tanárok egyharmada jut be a legfelsőbb fokozatba. Lesz a gimnáziumokban 36 — 1800 frtos, 35 — 1600 frtos, 35

— 1300 frtos fizetés. A felsőbbtanviskolák ná 6 — 1800, 6 — 1600, 5 — 1400 frtos fizetés. Az igazgatókra nézve nem hajják végre az intézkedést; de legalább néhány legfelsőbb fizetési hely betöltetik. Lesz 3 — 2200 forintos igazgatói fizetés a gimnáziumokban, a realiskolákban pedig a megfelelő számok 3 és 5 a felsőbb leányiskoláknál: 1 és 2. Most még csak hátra van, hogy a tanároknak nem harmadrésze, hanem fele kerüljön a VIII. osztályba és ezzel azután legalább némileg jótéveszik azokat a serelemeket, melyeket a fizetési törvény a tanárságon ejtett.

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete. A párt hétfői értekezletéről a következőket jelenthetjük:

Az értekezletet Kossuth Ferencz elnök nyitotta meg lelkes szavakkal. Utalt arra, hogy a helyzet tökéletesen kifejlődött már s így a párt szombati értekezletének határozatai, a melyeket a kormány mai javaslatától tettek függővé, immár érvényesülhetnek, mert a kormány javaslata és álláspontja egyszerűen az alkotmányvétség határos. Felszólítja a pártot s a párt minden tagját, hogy minden erejével küzdjön e kérdésben s vigye győzelemre a lobogót.

Kossuth szavait nagy lelkesedéssel, tapsal, éljenzéssel fogadták.

Komjáthy Béla miután kifejtette hazafias aggodalmát a politikai helyzet változossága felett, oda konkludál, hogy teljesítse minden egyes párttag ebben a küzdelemben kötelességeit.

Justh Gyula volt a következő szónok. Ő, a nyári vita érdemes rendezője, utalt erre a közelmúltban lefolyt nagy harcra. Azután rámutatott arra, nagy hatást keltve, hogy a helyzet változással olyan, mintha az isten akaratára nyilvánulna, hogy a függetlenségi elvek diadalra jussanak. Ezt ki kell használni, ezt elvárhatja az ország 48-as választó közönsége is. Egyetért Komjáthyval, aki azt mondta, hogy a feveendő heves küzdelemben a párt minden egyes tagja teljes erejével teljesítse a kötelességét. Akkor biztos a győzelem.

A párt tagjai hosszasan éljeneztek Justh Gyulát.

Papp Elek s Olaj Lajos a vidék hangulatáról tettek jelentést.

Ötvös Károly kifejtette, hogy a párt teljesen tisztában van azokkal a programja szerint való célokkal, a melyeket

elérni akar. A jelen politikai helyzetet teljes erővel ki kell használni. A győzelemhez szükséges, hogy a párt teljes egyetértésben legyen s egymás iránt bizalommal viselkedjenek.

György Elek, Barta Ödön Tóth János felszólalásai után a párt a következő határozatot hozta:

A párt a kormány által be-terjesztett javaslat ellen a harcot felveszi és ellenében teljes erejével küzdeni fog. A küzdelem vezetésére és a vita rendezésére az intéző bizottság küldtük ki; egyben felhatalmaztatik, hogy magát szükség esetén kiegészítse.

A honvédelmi miniszter jelentései: A honvédelmi miniszter által tegnapelőtt a képviselőház elé terjesztett jelentések szerint az 1896—7. szolgálati év folyamán magyar honos egyéves önkéntesek közül a tényleges szolgálat után a vizsga letévesére hivatott volt a hadseregben 102, a honvédeknél 243.

	Sikerrel lette a vizsgát	991	212
visszavettett betegség miatt nem vizsgázott önként visszalépett	18	3	—
fogságban volt az elméleti oktatásban második évben részvevésre feljogosítottak közül	33	—	—
az elméleti oktatásban második évben szolgáló 112 k. hadseregbeli s 3 honvéd-önkéntes közül vizsgára jelentkezett	1	—	—
sikerrel vizsgázott megbukott	56	25	3
		12	2
		12	1

Az 1896—7. szolgálati év alatt a közös hadsereg magyarországi ezredében 130 öngyilkosság s 56 öngyil. kísérlet, a honvédekénél 40 öngyilkosság s 10 öngyil. kísérlet fordult elő. Ezt a jelentést a jövő évi ujonczjutalékról szóló javaslatl kapcsolatlban penteken, d. u. 5 ó. tárgyalja a képviselőház vederő bizottsága.

ég olyan mélynek, a csillagok olyan ragyogóknak nem tetszettek.

Egyszerre csak megnyílt a gunyhó ajtaja és a szép Stephanelle jelent meg rajta. Nem jött szemére az álom. A báránnyok zörögtek a szalmával, valahányszor megmozdultak vagy pedig bögtek álmuksban. A leányka jobb szeretet a tűz mellett maradni. Én aztan vállára vettem kecskebőrömet, felélesztettem a tüzet és egymás mellett foglaltunk helyet, a nélkül, hogy beszélgettünk volna. — Ha már töltöttetek egy éjet a csillagos ég alatt, tudhatjátok, hogy a mikor alszunk, egy titokzatos világ ébred fel a magányban és csendben. A patakok érthetőbben csevegnek, a mocsarakban apró tüzek gyuladnak ki. A hegység valamennyi szelleme jár-kele szabadon és a legben valami titokzatos suttogás hallatszik, valami szokatlan zaj, mintha az ágak s a fűvek növé-ét hallanók. A nap az élő lények, az éj azonban a tárgyak elete. Ha az ember meg nem szokta, szíve fél tőle. A mi kisasszonyunk is idegenkedett a szokatlan nesztől és a legkisebb zajra közelebb huzódott hozzám. Egyszer egy elnyujtott, méla kiáltás ringott el hozzánk az alatt elterülő tó felől. Ugyanabban a pillanatban egy szép ragyogó csillag hullott alá éppen azon irány felé mintha az a panasz, melyet épp most hallottunk, fényt vitt volna magával.

— Mit jelenten ez? kérdi tőlem Stephanelle halk hangon.

— Egy lélek, mely most lép a paradicsomba, kisasszony és keresztet vettem

magamra Ő is úgy tett és feje egy pillanatil mellére hanyatlott.

Azután így szólt:

— Igaz az, pásztor, hogy ti értetek a boszorkánysághoz, mi?

— Oh nem kisasszonyom. Hanem hát mi nagyon közel élünk itt a csillagokhoz és mi jobban tudjuk, hogy mi történik ott, mint az alföldi emberek.

A leányka egyre az eget nézte, kezére támasztván fejét, beburkolózva a kecskebőrbe, mint egy kis pásztor.

— Oh milyen szép! Oh milyen gyönyörű! Soha ilyennek nem láttam. És te ismered őket nevükről?

— Hogyne!.. Nézze csak az ott a Szent Jakab utja! Franciaországból Spanyolországba tart. Galicziái Szent Jakab jelölte meg, hogy a derék Nagy Károly megmutassa neki diadalutját. Az ott meg a gönczölsekér négy fenyes teogelyével... Az a három csillag, mely elül áll, az a három allat, az a kicsike velük szemben pedig a kocsis. Hát ott látja körös-körül azt a csillagosót? Ezek ama lelkék, melyeket a jó isten nem tőr meg maga mellett... Egy kicsivel odább áll a Három király. Lássá ez a mi óránk. Csak rá kell néznem s már tudom, hogy ejfel elmúlt. Valamivel lejjebb — ugy délfele — ragyog a Jean du Milan, a csillagok lángja.

Erről a csillagról azt tartják a pásztorok, hogy egyszer Jean de Milan a három királyl és fiastyukkal meg volt hiva valamelyik csillagának a menyegzőjére. A fiastyuk ki legjobban szeretett, azt mondják, elsőnek in-

dult és a magasba vette utját, Nézze csak ott van az ég legmélyén. A három király sokkal lejjebb vette utját és utólérte, hanem az a lusta Jean de Milan, aki sokáig aludt utolsónak maradt és minthogy dühös volt, utánuk dobta botját, hogy őket visszatartsa. Ezert nevezik a három királyt Jean de Milan botjának is... Hanem nézze, kisasszony, legszebb a csillagok között a mienk, a Pasztorcillag, az már hajnalban világít nekünk, mikor a nyájak kihajtuk és este is, mikor visszaterejük, Maguelonnak is szoktak nevezni a szép Maguelonne, a ki a provencei Peter után fut és minden hét esztendőben nőül veszi.

— Hogyan, pásztor, hát a csillagok között házasság is szokott történni?

— E hiszem azt, kisasszony.

És amint meg akartam neki magyarázni, hogy mit jelentsen tulajdonképpen ez a házasság, valami úde, finom dolgot éreztem vállamra hullani. A kisasszony fűrtös feje volt, mely kimerülve az álomtól, rám borult szalagjaival, csipkevel és hullámzó hajával. És így maradt mozdulatlanul mindaddg, mig az ég csillagai el nem halványodtak a nap kelte miatt. És én lestem, mint alszik, egy kissé megrendülve ugyan egész lényemben, de tiszta gondolatokkal, melyeket e derült éj sugalt. Körüöttünk a csillagok folytatták rendbe utjokat, mint valamely betanított nyáj és néha néha úgy tetszett nekem, mintha egyike e csillagoknak, a legszebb a legragyogóbb eltévesztette volna az utját és leszállt volna a vállamra, hogy ott aludjék.

KÜLFÖLD

Kormányválság Olaszországban. Romában már régóta válsághírek keringenek. Még a nyáron szó volt róla, hogy a parlament többsége több miniszterrel nincs megelégedve s hogy Rudini e miatt kereste az alkalmat, hogy a radikálisoknak nem tetsző társaitól megszabaduljon. Ezért szinte kapóra jött neki Pelloux hadügyminiszter esete, a kit tisztán katonai kérdésben, a mely még másodrendű fontosságúnak sem tartható, a többség leszárvazott s a ki e miatt benyújtotta lemondását. A formának eleget tettek, a midőn rábeszéltek Pelloux-t a maradásra, de miután az hajthatatlan maradt, nem marasztalják tovább, sőt ellenkezőleg az egész kabinet le fog mondani vele. Helytelen tehát némely lapnak az a véleménye, hogy Pelloux esete az oka a kabinet demissziójának mert az csak alkalmat.

Bizonyosnak tartják, hogy a király, a ki egyelőre meg fentartotta magának a döntést, újra Rudini-t fogja megbízni a kabinet alakításával, aki azután Zardelli-vel fog kísérletet tenni az új kormány összeállítására. Viszont Venosta úgy látszik akkorra tekintélyre tett szert, hogy őt számításon kívül nem hagyhatják, amár őt a radikálisok nem igen kedvelik. Erdemül rójak fel neki, hogy a keleti kérdés utolsó felvonásaiban az olaszok álláspontját kellő nyomatékkal tudta ervegyesíteni.

A kegyes tanítórend ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, december 8.

Ma van 300 éve annak, hogy megnyílt az első ingyenes elemi iskola Romában, melyben a K a l a z a n t i gróf a szent életű és nemes hivatású ferdi, apátlan, anyátlan gyermekeket tanított, ápolgatótt, faj nem és vallaskülömbőség nélkül. A valódi emberiség tisztá lelkesedése bírta őt arra, hogy leszállván őseinek a várából, a vallás háborúk által elnyomított sokat szenvedő nép alsó rétegeinek jöjjön segítségül.

Tudta ő azt jól, hogy olyanná válik a nemzetek, a minővé nevelik s hogy az örökös kötelekesséssel, míg a klaszszicizmus tulhajtásaival betelt XVII századbeli Európának újra a keresztényen ség magasztos eszméire s a n e m z e t i művelődés meggyökereztetésére van szüksége, hogy kiheverje a vallási es politikai fanatizmus okozta sebeket, melyek végtére is csak a fejedelmi abszolútizmusnak kedveztek a népek széles körének azonban vajmi kevés hasznára voltak.

Pedig a népek, nemzetek erkölcsi és szellemi erejében rejlik az európai művelődés hatalma, a nemzeti individualitások, melyekről a középkor semmit sem tudott, már akkor kibontakoztak K a l a z a n t i lelki szeméi előtt, sejtette, tudta ő azt, hogy a nemzetek fejlődésének sem felekezeti orthodox elfogott saggal, sem tudományos dogmatizmussal nem lehet útját állani.

A lutheranusok pápiros pápája, miként a biblia neveztek, csak oly veszedelmessé vált a szélsőségig vitt purizmus kezében, mely vallásuknak történelmi fejlődésével nem törődött, mint a merev ellenkezés minden térer, a mely szinten nem akart a kor haladó eszméivel s ugyanannal feltörő irányzataival szemot vetni s fel nem foghatta, hogy a román nemzetek történelmi vezerszerepet most a megerősödött german nemzetek ragadták kezükbe. Pedig okulhatott volna e makacs konzervatívizmus Stuart Maria kivégeztetésén, a spanyol armada tönkretételén, a hollandok kivívott függetlenségén, a spanyol gyarmatok elvesztésén, a csehok erőszakosságain s a skandináv országok nemzeties föllendülésén.

Kalazanti József megértette az események logikáját, felfogta a világörténelmi fordulat századokra szóló jelentőségét: ezért alapított oly rendet, a mely anyagi önzetlenségével elnémította a XVII. századbeli vadaskodásokat, hogy a kath. papság, s a szerzetes rendek csak gazdagodásra törekessenek, a rend

köztársasági szervezetével elejét vette a rang emelkedés féktelenkedéseinek; a körnek és társadalomnak eszméihez, a nemzet intézményeihez való simulásával kicsavarta a katholicizmus ellenségeinek kezéből a kozmopolitizmusról, maradiságról hangoztatott támadások éles fegyvereit.

Ha Kalvin egyszerűséget, a világi javaktól való tartózkodást követelt híveitől; ugyanezt kívánta Kalazanti József rendtársaitól; ha Luther a nemzetiség eszméjét domborította ki szónoklataiban és intelmeiben: — ugyane nemzetit szellemhez való alkalmazkodást parancsolta a piarista rend alapítója követőire és ha a tulzók a non possumus elvének hangoztatásával lehetetlenekké tettek magukat a megváltozott gondolkodású társadalmakban, a piaristák föl nem áldozták a lényegét a mellékességért, hívek maradnak Kalazanti Józsefnek eszméihez: a vallásos neveléshez, keresztényen meggyőződéshez, de bele tudtak illeszkedni egyszersmind a haladó eszmék keretébe.

Ezért szeretik a piaristákat az Atlanti oceán mindkét partján, azért gyarapodott es népszerűségében erősödött e rend nálunk is, hol a faji és felekezeti kaleidoszkop ugyan csak megköveteli a tanítóktól a böles mérséklést, a fanatizmustól mint higgadt alkalmazkodást és az önzetlen munkásságot.

A piaristák czimerének monogramját egy tréfas magyarázat úgy értelmezte, hogy „korpát esznek a szegény piaristák.” Valóban a néphumor e drasztikus nyilatkozata mellett tanuskodik, hogy ellátásuk minden időben vajmi szegényes vala. De azért nem követelők, nem zúgolódtak, nem ostromolták az országgyűléseket, kegyurakat petíciókkal dolgoztak és beérték azzal a mijük volt.

Még s nagy nevekkel találkozunk soraikban, elég legyen D n g o n i c s András R é v a i Miklós, S i m a y Kristóf, S z e p e s i S o m h e g y i, S z a b o k y, P u r g s t a l l e r, Levay Imre stb neveit említeni.

Csak most fordultak kereséssel állami segítségért a vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz, mert 24 középiskolájukat szerény alapítványaik tőkéjéből nem bírják a kor színvonalán fentartani. Hosszú hogy az országgyűlés még nem vonja tőlök, a nemzeti kultúra önzetlen napszámaitól a kért segítséget és 300 éves jubileumuk örömét azzal fogja fokozni hogy a közoktatási terhek egy részét elvállalja a miniszter s így módot nyújt a rend tagjainak még buzgóbb még sikeresebb működéshez.

Az ország minden vidékén tanító piaristákat annyira ismeri társada munk, hogy bizonyára nagy örömet fog szerezni az országgyűlés a piaristák számos tanítványának az országban a rend kulturális fölségelyezésével, melyre 225 éves ültetük és hazafias működésükkel teljes mértékben raszolgáltak.

A derek szerzetesrend debreczeni rendháza is megünnepli a 300 éves évfordulót. Ma d. e. 8 órakor haladó istentisztelet volt a róm. kath. templomban, d. u. 5 órakor pedig iskolai ünnepély lesz a kath. gymn. helyiségében, amelyen a városi tanács is képviselteti magát S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester, K i r a l y Gyula és R o n c s i k Lajos tanácsnokokkal.

Szinház.

Nap és Hold. Nap nap után felt haz nézi és elvezi végig az előadásokat. Tegnap este gyönyörködtünk e héten utójjára a mi édes hangú művésznőnkben, L. K o m a r o m y Mariskában. Lecq ezen bájos, fűbema-szó zenéjű operettejében bucsuzott el tegnap, de csak rövid időre, jövő héten már viszont látjuk őt. Örülünk egyrészt a tegnapi előadásnak azért, mert a Nap és Holdat már rég nem láttuk színházunkban, másrészt pedig, hogy a benne levő nagy enek parthiek folytan gyakran hallottuk L. Komáromy Mariska pacsrta dalát. Színre léptekor díszes virágoskorral és virágkosarakkal kedveskedtek neki tiszteöl,

Tiszta csengésű kellemes hangjával oly elragadóan énekelte a Huszár-dalt, hogy a közönség nem győzött kifogni az elismerésből, frenetikus tapsviharral fogadták és engedve a közönség kívánalmának, megújította az ő búbajos, fülemle hangjával. A tercet is kiválóan sikerült. — Ugy látszik, hogy kezd felmelegedni a támlásszék publikuma is, és levetkőzteti azon rossz szokását és felfogását, hogy nem tapsol. Elvégre is, ha tetszik annak a közönségnek a szereplő játéka vagy éneke, miért ne fejeznék ki tetszésnyilvánítását és miért hagyná azt meg az állóhely és a karzati közönségnek akár Komáromy M. az a szereplő, akár bármely más színész vagy színésznő. — F. K a l l a y Lujza is teljesen ervényre juttatta gyönyörű alt hangját, játéka is kedves volt. Mellettek leginkább kiűntek B é k é s s y és K a r a c s, kik gyönyörű hangjukkal oly éneket nyújtottak, melyet igazán élvezni lehetett. — S z i k l a y a vászon eselédékbe hirtelen h barodó és kiabranduló miniszter szerepét ügyesen játszotta. Különösen sikerült a kigyó jelenet mely nagyon megneveltette a halás publikumot. Szójátékai is sikerültek és hatást kellettek. Csak játékaival majdnem tulzásba vitte, de észreverte ő ezt maga is és visszaterelte humorát a rendes kerékvágásba. Ezt eltekintve, jóiú és mulatságos alak volt. S e r f ö z y is kedves volt a keresztárosné szerepében, míg S z e n t e s ismét arról tett bizonyágot jelentéktelen szerepében, hogy hasznavehető derék tagja ő szintársulatunknak. — A zenekar játéka izlése és stilszerű volt, a karok is figyelmesen működtek, szóval a tegnapi est előadás jól sikerült. (Sch.)

Komáromy Mariska dec. 12-én Szombathelyre megy, ahol hangversenyen énekel; innen másnap Kőszegre, harmadnap pedig Nagykanizsára. Itt mutatja be — e szép 3 dunántúli városban — először koncert programját, a melylyel köruttra készül előbb Magyarországon, azután külföldön. Utján a kitűnő zongoraművész és dalszerző Tarnay Alajos kíséri.

A költségvetés a színművészetért. A ma betérjesztett költségvetés színművészeti kiadásai szerint 1898-ra minden, vagy majdnem minden a régiiben marad! A kolozsvári színház államosítottatik ugyan 1898 folyamán, de ez egyelőre nem emeli a színház költségeit. Mert volt eddig is 20000 frt állami és 20000 frt fejedelmi szubvenció, de ez ez összegek egy részét régi adósságok törlesztésére és az alaptöke kiegészítésére fordították. Minthogy az adósságot már eészen törlesztették, az alapöke tovább pótlássalal föntemlített 40.000 frtot egészen a színház céljaira fordítják. De mégis van újsg. A vidéki magyar színház segeleyezésére a jövő évben 6000 frttal többet, összesen 26.000 frtot szávdékoznak fordítani, azt az új 6000 frt pedig egyes nagyobb vidéki városokban az eszművészet fejlesztése és a magyar operai esekesek kiképzése ezéjából r e n d e s o p e r a i előadások tartásának elősegítésére. Ut aliquid fecisse videatur. Magyarul: Hogy tessék lassék. Vagy hogy pénz is költsék es még se történjek semmi, vagy hogy a káposzta se maradjon meg és a kecuke se lakják jól. A vidéki színház rendezése egyebbiránt folyamatba van. Ez is valami.

Ujdonságok.

* Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkereséssel — a czim pontos megjelölése mellett — értesik.

* Az elmaradt rendelet A rendőr kapitány és pillanatig nem adta meg ki azt a rendelet-t, melyet tegnapi lapunkban követeltünk, ezért kötelességünknek tartjuk újból hangsúlyozni, hogy a színházban 24 óra alatt ki legyen függesztve a rendelet, mely szerint aki a nézőterén a legkisebb c s e n d e s r e n d z a v a r a s t követi el, azt az ügyeletes rendőrtisztviselő azonnal vezesse ki és fevoások alatt, míg a függöny fenn

van, a földszinti nézőtér ajtajai zárva legyenek és senki az alatt a színházba be, vagy a színházból ki nem mehessen.

* **Felülvizsgálat.** Holnap délelőtt a Pavillon laktanyában katonai felülvizsgálatot tartanak, melyen gr. Dégenfeld József főispán fog elnökölni.

* **Az Emke gyűlése.** Az Emke ma d. e. igazgatósági ülést tartott, a melyen jelen voltak Gr. Dégenfeld József főispán, Medve Zoltán főispáni titkár, Márk Endre, Roncsik Lajos kultur tanácsnok, Bészler Károly tanácsnok és Péter Gábor. Az igazgatósági ülésen elhatározták, hogy e hó 26-án a városháza nagy tanács termében válassza a városi gyűlést bívni egybe, melyen megfogják állapítani a jövő évi költségelirányzatot és adakozni fognak a Bethlen szobor javára is. Egyben elrendelték az Emke perselyek felbontását és megbízatott az igazgatóság, hogy tegyen intézkedést a Moritz féle hagyaték ügyében.

* **Az állami tisztviselők drágasági pótléka.** Mint annak idején megírtuk a debr. állami és államvasuti tisztviselők a megváltozott gazdasági viszonyok folytán pótlék adományozása folytán pótlék adományozása iránt nyújtottak be kérvényt a képviselőházhoz. A kérvény azonban ma visszajött a polgármesteri hivatalhoz egy Szilágyi Dezső, a képviselőház elnök aláírta levél kíséretében, mely a házszabályok 189 §-ára hivatkozva, mely szerint a Ház elé csak oly kérvények terjeszthetők, melyek valamely képviselő által nevének a kérvényre történt sajátkezű aláírása mellett adatként be, ennek a feltételnek pedig a kérvény nem felel meg s elintézés nélkül volt visszaküldendő. Hiba forma dat esse reit.

* **A községi képviselőtestületek alakítása** tekintetében a mai aktualis választások alkalmából elért nézetek merültek fel az 1886. XXII. törvényzikk 33. §-ának következő kifejezése értelmezése körül: „Ugyanazon egy község képviselőtestületében egy személy csak egy képviselői meghatalmazást gyakorolhat.” Az egyik nézet az, hogy virilis képviselő, vagy választott is vállalhat meghatalmazást, így két szavazattal bír; a másik pedig az, hogy csak olyan személy vállalhat meghatalmazást, ki a képviselőtestületnek nem tagja, de ez is csak egyet; mert szerintem is, képviselőtestületben mindenki csak egy szavazattal bírhat. Továbbá ha időközben virilis képviselő lemond vagy meghal, behívandó-e a sorrend szerinti legtöbb adófizető vagy pedig nem? E kérdésre illetékes helyről konkrét eset alkalmából a következő válasz érkezett: A képviselőtestület akár választott akár virilis tagja, vállalhat egy helyben nem lakó virilistól meghatalmazást s ez esetben két szavazat gyakorlására bír joggal. (lásd 1887 évi 12.493 sz. a. b. ü. min határozat, közig. elvi hat. gyűjteménye I. kötet 341 lapján. A leg több adót fizető képviselőtestületi tag bármely okból időközben megüresedett helyére, a sorrendben következő legtöbb adót fizető — ki pottagként tekintendő — behívandó. Ez magából a törvény szelleméből és a választott pottagokra vonatkozólag a törvénybe fektetett rendelkezésekből folyik.

* **A dohánybevéltés határideje a debreczeni felügyelőség területén.** A pénzügyminiszter már megállapította az idejé dohánybevéltés határidejét és pedig Debreczenre nézve decz 13-tól 1898 febr 18-ig, H. Doroghra decz 13-tól febr. 18-ig, Nj-Letára 1898 jan. 3-tól febr 28-ig, Érmihályfalvára 1898 jan. 3-tól febr. 28-ig, Nagy Károlyra pedig 1897 decz 13-tól 1898 jan 15-ig.

* **A kórházi bizottság ülése.** Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának kórházi bizottsága tegnap d. u. ülést trktott, melynek tárgyat a magyar gázifótyóanyaggyártás társaságának a kórháznak Auer-lággal löendő világitása képezte. A bizottság az ajánlatot elfogadta azzal a feltétellel, hogy egyelőre 1/2 évi idő-

re alkalmazza a társaság gyártmányait s ha ez alatt a kívánalmaknak nem felelnének meg, a bizottság azt az összeget hajlandó megadni a társaságnak, melyet a város az Auer-éggel a gáz árában megtakarít.

* **Zaklatott honvédek.** Mióta Bánffy Dezső a miniszterelnök, azóta folytonosan súlyosbbitják a 48-as honvédeknek amugy sem irigylésre méltó helyzetét, most megint terveznek valamit ellenük. A miniszterelnökség ugyanis — mint értesülünk — november 12-én 19,310 szám alatt kibocsátott rendeletével utasította a hazai 48-as honvédegyesületeket, hogy a honvédigazolásra vonatkozó összes irataikat és könyveiket a törvényhatóságok utján küldjék fel a miniszterelnökséghez. A honvédegyesületek ebben a rendeletben méltán látják jogaik megsértését, mert az iratok és könyvek fejtatására csak alapszabályaik be nem tartása esetén lehetne őket utasítani. Egyáltalán kárhozzátandónak tartjuk a magunk részéről is, hogy minden indokolás nélkül zaklatják az öreg honvédeket. Megvárjuk a legközelebbi egyesületi elnököt, Alkalmassint a legtöbb honvédegyesület tiltakozni fog a miniszterelnök önkéntes rendőri jellegű intézkedése ellen. A székelyföldről, az egyik honvédegyesület vezetőjétől, kihez szintén eljutott Bánffy Dezső rendelete, levelet kapott a H—k s a levélben nyíltan kijelenti az agg szabadságharcos, hogy az egyesület iratait semmi körülmények közt nem adja át, ha tetszik a kormánynak, másoltassa le a könyveket és iratokat, de ne foszsa meg azokat a kihaló 48-as honvédeket. Egyébiránt több honvédegyesület indítványozni fogja, hogy Szegeden vagy Kolozsvart országos értekezletet tartsanak, melynek egyedüli tárgya a sérelmes miniszterelnöki rendelet lenne.

* **Választmányi ülés.** A szőlő és bormelők szövetsége e hó 19-én d. u. választmányi ülést fog tartani gr. Dégenfeld József elnöklése alatt.

* **Vakmerő lopást követett el** ma d. e. 3 elvetemült csavargó a hatvan-utca végén levő Goldblatt-féle gőzmalom előtt. Szemeré József helybeli lakos ugyanis panaszt tett a rendőrségnek, hogy ma d. e. egy kis dolga akadt a Goldblatt-féle gőzmalomban és míg ő dolgozt, addig 3 csavargó ellopta a szekerét, melybe 2 kanca ló volt befogva. Elhajtották úgy, hogy mikor kijött, az utcára, már hült helyét és csak a szekér nyomot találta ott. A csavargók oly hirtelen vitték véghez tettüket, hogy már nem lehetett utánuk hajtani. A rendőrség a legszeleesebb nyomozást indította meg a tolvaj csavargók kézrekerítésére. Eddig még semmi nyomuk.

* **A debr. izr. hitközség kölcsönének sorsolása.** Vettük a következő értesítést: A debreczeni izraelita hitközség 70,000 frtos törlesztési kölcsöne részkötvényeinek 1. törlesztési sorsolása Paksy Imre kir. közjegyző ur közbejöttével megtartatván, ez alkalommal a 18. 20. 31. 47. 48. 113. 139. 156. 159. 179. 183. 197. 210. 211. 214. 248. 272. 349. 452. 453. 454. 458. 462. 511. 538. 539. 551. 552. 553. 557. 575. 621. 628. 672. 690. számú részkötvények a kötvény feltételek értelmében 1898. január 15-től kezdve az esedékessé vált 2-ik számú szelvények pedig 1898. január 1-től kezdve Weisz Sándor hitközségi pénztáros urnál beválthatók. Debreczen, 1897. december 7. Az izr. hitközség elöljárósága.

* **Felolvasás.** Az „István” gőzmalom tüsulat munkásainak önképző és segélyező köre f. hó 11-én szombaton este fél 7 órakor kezdte meg saját helyiségében ez idejé felolvasó estélyeit. A kör elnökségének sikerült ezen alkalomra Dr. Benedek János urat, a kitűnő költőt és író megnyerni, aki „B o l d o g - s a g” című saját művét fogja felolvasni. Az elnökség felhívja a kör alapító, partoló és rendes tagjait, nemkülönben a kör iránt érdeklődő t. közönséget, hogy ezen nagyon érdekes és tanulságosnak ígérkező felolvasásra minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

* **Magyar kivándorlók sorsa Amerikában.** Sokszor megírtuk már, hogy az Amerikába kivándorló magyar munkások mily gyűlölettel találkoznak a benschülöttek s a már régebben letelepedett munkások részéről különösen a magyarországi bányamunkások ellen irányul a harag, mert ezek a szűkösegtől kényszerítve, terhes munkát végeznek sokkal kisebb bérért, mint ők. Így történt, hogy e nyáron is Hazleton s Lotliner mellett a bányamunkások közt összeü közés történt s a magyar belügyminiszterhez érkezett jelentés szerint több magyarországi munkás is megöletett miről a belügyminiszter az illető felvidéki vármegyéket értesítette.

* **Betiltott játék.** Amerikában komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a foot-ball játékot hatóságilag betiltják. Igaz is, hogy ez a játék éppen nem valami ártatlan mulatság. Csak a múlt évben három champion lette halálát a játékban, tizenhárom fiatal ember pedig súlyosan megsebesült, úgy, hogy nyomorékká vált. Az amerikaiak, mint praktikus emberek, abban a véleményben vannak, hogy egy olyan sportot, mely a fiatal emberek erősítésének ürügye alatt nyomorékokat nevel, meg kell szüntetni.

* **V. H. O. Sz.** Mostanában, a mikor a sajtót kezdik nyíltan és a tőnösen támadni azok, akiket az újság hivatásukból kifolyólag kritika alá vett, nagyon is idején való a sajtónak testületi szervezkedése. — A hírlapírók országos szövetsége már közel egy éve, hogy megalakult, de a szervezkedés és az alakulás munkái miatt most fog csak igazán czéljához. A czélok egyik legfőbbike! a sajtó embereinek megadni a helyzetet, hogy erkölcsileg és anyagiilag biztosan, függetlenül megállhassanak a társadalomban és hogy az egyesek baján a szövetség testülete segítsen. Egy nagyfontosságú dolgot léptet most a szövetség életbe. Hivatalos értesítőt ad ki, melynek helyesközlő rovatában tudomásul adja a szövetség állás nélkül levő rendes tagjainak üresedését. Ezzel együtt a vidék nagyobb lapjai elhatározták, hogy szerkesztőségükbe csakis a szövetség rendes tagjait veszik föl.

* **Allategységügy Hajdu vármegyében.** Léptene B.-Ujváros 1 udv., H.-Böszörmény 1 udv., összesen 2 község 2 udvar. Himlő: H. Böszörmény 7 u. Sertésvész; B.-ujváros, Csége, Egyek, H.-Hadház, H. Náná, H. Böszörmény, Kaba, M. Pércs, Nadudvar, P.-Ladány, Téglás, összesen 11 község.

* **Bakkancsszállítás.** A cs. és kir. hadügyminiszterium az 1898. évre szükséges bór-neműek szállításának biztosítása czéljából f. é. decz. 17-iki lejárattal nyilvános arlejtést tart és ezen szükséglet fedezésének 1/4-é a kisiparosokra szándékozik bízni, minek folytán felhívtnak a kisiparosok (de csakis ipartestületi tagok) hogy szövetségeket alakítva pályázzanak. Szükségletnek: bakkancsok, cipők, csizmak, nadrágszíjak s. b. A feltételek a B. K. f. é. nov. 9-iki számában, vagy pedig a ker. és iparkamarákkal megtekinthetők.

* **Hölgyek figyelmébe!** Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alatt, Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl.

* **Bánffy primás.** A magyar miniszterelnök ősi családja — mint lapunknak írják — hét század előtt primást is adott a nemzetnek, Bánffy Lukács személyében, a ki az egri püspöki székről emelkedett a magyar egyház élére és 1158-tól 1178-ig négy király alatt hatalmasan védte a trónt és a nemzetet, az ország és egyház jogait Erélyes, vasakaratu egyháznagy volt, a ki 1173-ban, Esztergomban elhunyt III. Béla nem koronázta megmivel Mánuel görög császárnak, kinek udvarában nevelkedett, esküvel föltélen hűséget ígért. A királyi párt nögatására nem állott el elhatározásától, inkább beleegyezett, hogy a

törvényes szokás ellenére, ezáltal kivételesen Pal kalocsai érsek koronazza meg a királyt. Hasonló féltékenységgel Székelyországban is és midőn némely javait világi főurak elfoglalták, ő az összes főpapokat panaszsra vezette. III. István elé és erélyes föllepésével kieszközölte sérelmük orvoslását. Az ő befolyásos erélye meg tudta védeni III. Sándor pápa trónját IV. Viktor, Paskál és az állítólag magyar eredetű III. Kallistó ellenében, holott ez utóbbit a hatalmas Barbarossa Frigyes császár támogatta, Bánffy primás székelyek híreben halt meg és az egyház ma is a boldogok sorában tiszteli nevét.

* **A tanárok mellékjövédalma.** A tanári állások tudvalevőleg nem mindig a legjövédelmesebbek. Ez a körülmény aztán számos tanárt arra készteti, hogy állásának ugyan nem teljesen megfelelő, de azért tisztességes módon szaporítsa jövédelmét. Így pl. sokan vannak, akik részben valami tőkével, részben tudásuk és társadalmi állásuk segítségével különböző vállalatoknál szereznek jövédelmét. Wlassics miniszter most szigorú rendeletet bocsátott ki, amelyben a középiskolai tanárokat és igazgatókat tiltja egyes foglalkozásoktól vagy mellékkeresetektől. A rendelet szerint nem szabad részt venni pénzügyintézetek, betéti-, közkereseti és részvénytársaságok, általában üzleti nyereségre irányuló vállalatok alapításában és igazgatásában s nem szabad elfogadni ezeknél olyan állást, amely állandó fizetéssel, osztalékkal, részességgel, vagy egyéb jutalmakkal van összekötve. A miniszter meghagyta a tanfelügyelőknek és főigazgatóknak, hogy a rendeletének a betartására szigorúan ügyeljenek és panaszokat esetéről-esetre jelentsek be neki.

* **A hadsereg pokrócz szükséglete.** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium az 1898. évre, a katonai ruhakezelő intézetnél fekvő 1889. évi miénak szerint: 13.000 téli pokróczot, 16.000 nyári takarót, 6140 lovasági takarót f. é. decz. 17-iki lejáratlalt nyilvános pályázat útján szándékozik beszerezni, melyekről az ajánlati feltételeket magyar fordításban a Budapesti Közlöny f. é. nov. hó 30-iki száma hozza. A feltételek is megtekinthetők a debr. ker. és iparkamaránál.

* **Munkácsi állapot.** Munkácsiné most levelt intézett egyik budapesti barátjához, melyben megzárja a férj állapotáról terjesztett híreket. Leírja a levélben, milyen jó bánásmódban részesítik az ő édes bétéjét a Bonn mellett levő szanatóriumban Enderichben.

— Elképzelheti, — így szól a levél egy passzusa, — hogy ha úgy volna, mint egyes hírek tartják, én rögtön hoztattam volna Miskácnak magyar inást, magyar betegápolót. Hanem Miska beszél a környezetével, németül, ritkábban francziául az orvosokkal. Mikor az ősszel Enderichben a Párisból hozatott orvosok az idevaló orvosokkal konzultáltak, mind megegyeztek abban, hogy a beteg tavol kell tartani minden olyan helytől, a melyet ismer és kedvel s hogy idgen környezetbe kell vinni. Mennyi fáradságomba került kivonom azt, hogy legalább én közlemben maradhattam. Munkácsiné meg elmondja, hogy mikor a minap utólagja látta, a mester őt megimerte és egész boldog volt, hogy nejét viszont láthatja. Tiszta napjai változnak a borúsokkal. Mikor neje bucsuzott tőle, épen apátikus napja volt, nem kérdezett semmit, nem tudkolódott s nki után és — így írja Munkácsiné — alig tudtam visszatartani könnyeimet.

* **A locomobil és cséplőgép kezelők tanfolyama** az állami ipariskolánál (Budapest VIII. ker. Nepszínház utca 8. sz. a.) január hó 2-án nyílik meg s april 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fogtatni a tanulókat. Tanulóknak felvételnek a 18 életévüket betöltött, és irni olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek birtokosok, góptulajdonosok. A belépő: erkőcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni a nem önálló munkások ezen kívül ha munkába

állanak a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 8 frt, a mit előzetesen a beiratkozás alkalmával kell befizetni. A beiratások f. évi deczember hó 15-étől deczember hó 29-ig tartanak az intézet helyiségében. Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

x **A Richter féle Horgony-Kőépitőszekrények.** Ha egy játékszerről mondható, hogy a gyermeket komoly gondolkodásra serkenti és szemet es kezelt egyaránt képezi, úgy ez bizonyára a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrényről mondható, melynek ezen előnyök tulajdoníthatók. A Horgony-Kőépitőszekrény különféle alakjaival az előbbi faszekrényhez szemben igazán új játéknak tekinthető és már a mindegyik szekrényhez mellekelt pompás mintalapok egyszerű megtekintése elég arra, hogy magunk is ugyanazon meggyőződésre jussunk. Igazán bamulatraméító, mily nagy és pompás építmények állíthatók fel már egy aránylag kis szekrényvel. Tehát valamennyi szülőnek, kik még kétségben vannak mit vegyenek ez évben gyermekeiknek karácsonyi ajándékkul, legjobb és legsikerültebb ajándéknak a Horgony-Kőépitőszekrényt ajánljuk. Nehogy bevasárlás alkalmával értéktelen utazatot kapjunk, arra kérjük figyelni, hogy mindegyik valódi kőépitő szekrény Horgony gyárjegygyel el legyen látva.

x **Ifj. Kovács S.** lapunk mai számában foglalt hírdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Hadüzenet.

Debreczen, decz. 8.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt még sohasem volt a helyzet ura oly mértékben, mint az idő szerint. S mivel az egész ország közvéleménye most feléje fordul, a Függetlenség pártja tartotta megkérdezni a párt elnökeit, Kossuth Ferenczet és a vitarendező bizottság elnökét, Juszt Gyulát, miképpen vélekednek a helyzetről és milyen álláspontot foglalnak el Bánffy Dezsőnek ma benyújtott javaslatával szemben.

Előbb Kossuth Ferenczet kereste fel a hírlapíró.

Kossuth Ferencz.

— Most, hogy Ausztriában megszűnt az alkotmányos parlamenti állapot, Magyarország visszanyerte örendelkezési jogát mindazokra a kérdésekre nézve: amelyeknek lételehez az 1867: 12. törvényekkel az osztrák parlamenti alkotmányosságot elkerülhetetlen feltételnek költötte ki. Ez az általános szempont, amely mellett a jelen esetben örendelkezési szerepünket visszük. A mai konkrét kérdésre nézve álláspontunk az, hogy Magyarországnak törvényeink értelmében, de a kormány a tal most benyújtott törvényjavaslat elismerése szerint is, visszanyert örendelkezési jogát nem lehet és nem szabad úgy felhasználni, hogy egy megszűnt szerződést, melynek meghosszabbítására irányuló provizóriumot az osztrák királysárat még csak tárgyalni sem engedte, Magyarország örendelkezési jogát fenntartani igyekezzék a nélkül, hogy máris világosan a törvényben megkötött az önálló vámtörvényen az önálló nemzetiségű megvalósítása és ne utasítsa a kormányt, hogy erre tegye meg azonnal a szükséges előkészületeket, az előkészületek után szívesen adnánk akár egy évi időt, a mely esetben és csak ez esetben a státus kvó fenntartása ellen kivételes eszközökkel nem küzdünk.

De minthogy a kormány javaslatában erről nincs szó, sőt a jövőre nézve tetteik meg semmi határozott ígéret oly irányban, hogy az ország közgazdasági függetlensége előre megszabott időben érvényesíthessék, a benyújtott törvényjavaslatot a legnagyobb erővel, a legnagyobb belkesedéssel es ki-

tartással fogjuk ellenezni. Igen, meg fogjuk minden erővel akadályozni azt, hogy az ország legfermeszelebb és a létező törvényekből kifolyó jogait a mostani nagyon kedvező körülmények közt a magyar kormány eljásztat.

Juszt Gyula.

Juszt Gyulát, a nyári obstrukció lelkes vezetője a Kossuth-párti küzdelemnek ez idő szerinti vezetőjét is felkerlte a hírlapíró s megkérdezte véleményét a Bánffy által benyújtott törvényjavaslatra nézve.

Juszt Gyula kijelentette, hogy neki, mint a vitarendező bizottság elnökének, főlöleges kööndösebb formákba szorítani nézetét a kérdéses törvényjavaslat fölött. Ez a javaslat ellenkezik a hatvanhetedik törvény szellemével a mért ezért magának a kormánypártnak kellene tiltakoznia ellene. Ez a párt azonban ez idő szerint egyáltalában nem képes parlamenti korrektívumát a kormánynak s így elmondás nélkül, megegyezéssel fog eljárni Bánffy Dezsővel. A nemzeti pártnak azonban, mint amely az utóbbi időben Apponyi vezérével mellett a kormánypárttal szemben a 67-diki kiegyezésnek igazi képviselője volt a parlamentben és a nemzet előtt, eddigi magatartásából le kell vonnia a következtetést. S mivel Bánffy törvényjavaslatát nyílt megsejtése a 67-diki kiegyezésnek, ezzel szemben kötelessége állást foglalni.

Hogy azonban a nemzeti párt mit tesz azért sem ő sem a függetlenségi párt nem felelő; de a függetlenségi pártnak meg kell tennie a törvényjavaslat megbuktatására módosított formát és eszközt nem is valoga va, mert ez a törvényjavaslat, amíg lényegében az abszolutizmus erkölcsét hordja magában, jelszava: kijelenéseiben határozott megtevesztésére van szánva a nemzetnek. Egyfelől a nemzet örendelkezési jogát hirdeti; másfelől még a hatvanhetedik törvények által biztosított alkotmány a pártait is elejtve kormányi rendelettel kíván az ország közösgyes sorsára döntő befolyást gyakorolni, hatvanhet óta ez a legelső alkalom a függetlenségi pártnak arra, hogy minden erőt harcába vigyen elvei legajább egyrészesnek megvalósítására. S ha a függetlenségi párt ezt most eljásztaná, akkor méltan vesztethetné el a nemzet e pártba vetett reményét.

Tüzelőfa és köszén.

Debreczen, december 8.

Itt a tél és bár vonakodva, kénytelenek vagyunk a fűtésre gondolni és borzalommal gondolunk rá, hogy egyetlen szoba fűtése havonként 20 frtból kerül. Ennek a költségvetési tételnek a tárgyalásánál előzakodunk mindenféle okkal, amelyek a tétel nagyságát megaladják. A rosszul záruló ajtó és ablakot a rossz rendszer szerint alkotott fűtőkályhát és a tüzelő anyagnak a meghamisítását mind felsoroljuk, de az egyes szoba fűtésére megszabott 20 frtból nem alkudhatunk le semmit, ha csak félig-meddig kellemesen fűtött szobában akarjuk a téli idő viszontagságait talogatni.

Tüzelő anyagul nálunk a tüzelőfa és a köszén szolgál. mind a két anyagot legújabbán suly szerint mérik. A tüzelőfa köb méterenkint kerül ugyan a kereskedelemben, de az újra elárusításnál ez az egység nem alkalmazható. Az aprított tüzelőfa métermázsájáért 1 frt 20 krt fizetünk, a köszén 100 kilóját pedig 1 forint 80 krajczárért szállítják el a házhoz.

Ezekkel az árakkal akarunk első sorban foglalkozni, mielőtt a tüzelő anyag beszerzése iránt bizonyos reformot akarunk javaslatba hozni. Az állami és az uradalmi erdőben egy erdészeti módon rakott elsőrendű tűzifának az öle 7-8 frtból kerül. Debreczen városá pedig pedig ugyanezt a mennyiséget 12, deputatun értékben 9 frtért adja. Három ilyen erdészeti öből négy közönséges köböt, vagyis az újabb rendszer szerint tizenhat köbmétert raknak össze.

Világos tehát, hogy az, aki ölszámba veszi a tüzfát, mind a kőbőlet 4 forinttal túlfizeti. Ezt a túlfizetést azonban a város fogyasztó közönsége nem kerülheti ki. Ő kénytelen helyben vásárolni és nem képzelhető, hogy az eredeti beszerzési ár előnyeit élvezze, ha szövetséget nem alakít, amely a tüzelőfának nagyban való beszerzését tüzte ki céljául. Megvalljuk, hogy az ily szövetségek megalapítása könnyebb dolog, mint azoknak vezetése, míg valamely nagyszabású mozgalom e téren nem alkot messzeható reformokat, meg kell elégednünk azzal a versenoyel, amellyel a tüzelő-fakereskedők egymás között megakadályozzák a tüzelőfa elviseletlen áremelkedését.

Aránylag sokkal rosszabbul jár a fogyasztó közönségnek az a része, amely bármily okból tüzelőfát ölszámba nem vehet. Ez métermáza számára veszi a kiskereskedőnél aprított tüzelőfát és minden 100 kilóért 1 frt 20 krt kénytelen fizetni. A hasábkban vett tüzelőfának 4 köbmétere 9 frtba kerül, ennek a 4 köbméternek a súlya megüli a 25 mázsát. Egy öl fa felaprítása 3 frt 50 kr, fuvarozása 1 frtba kerül. Huszonöt métermáza fát tehát a jobb módú közönség körülbelül 14 frttal fizet meg, holott a szegényebb sorsú közönség métermázaszámra háromszor annyit fizet egy öl fölaprított fáért. A különbözet oly óriási és szembeeszkő, hogy nem is csodáljuk, hogy a szén- és a fakereskedések főképp a teli idény beálltával gombamódra szaporodnak, de épp oly csodálásra méltó dolog, hogy ezeken a keményen érezhető állapotokon szövetségek és egyesületek alapításával segíteni még senkinek sem jutott eszébe.

Nem tartunk attól, hogy ezeket a számokat megegyezők, vagy hogy oly költségek merülnek föl a tüzelőfa közvetítésében, amelyek az itt kitüntetett számokat lényegesen megmértanák és épp ezért fölötté szükségesnek tartjuk, hogy emberbaráti uton segítségünk a bajon, mert a fiam ropiának alig akad nehezebb földada, mint a szegény ember megélhetését előmozdítani, a nélkülül, hogy őt a mi zsnáknak elfogadására szorítsuk.

Nagyobbá azonban tüzelésre kasználják a fát a fűtésre alkalmasabb is előbb is. A kőzén termelési árát hiába kutatjuk, de annyi bizonyos, hogy minél szegényebb az ember annál drágábban fizeti a kőszénét és megfordítva minél vagyonszemből annál olcsóbban jut hozzá. Szövetkezeti tagok 1 forint 20 krt kapják Budapesten, házhöz szállítva a kőszénét. Akik vagyonszámra vesznek 1 forint 28 krajczárért a ki kocsiszámra vesz 1 forint 35 krajczárért kapja loko állomás. Aki tiz zsák kőszénét vesz egyszerre, 1 forint 68 krajczárt fizet. Őt csak szállításánál mar 1 forint 72 krajczárt kell fizetni. Még kisebb mennyiségek szállításánál 1 forint 80 krajczárba kerül a poroz kőzén métermázájára. Ha a már magában véve is túlságosan drága szövetségeti tényleges árakat vesznük számításunk alapjául, már akkor is botránnyosan nagy a közvetítő kereskedés követelése, amelynek annál is inkább gátat kell emelni, mert ez a közvetítő kereske és még ezzel sem elégszik meg, hanem kedvezőtlen időjárás nagy hideg és hófúvás esetén az árakat még inkább forszírozni iparkodik. A hamisított mert nedvesített árut és a hiányos súlyt csak mellékesen érintjük, bár a szabályhoz tartoznak, de kötelességünknek ismerjük a fűtőanyag kérdését a teli idény beálltával fölvetni, nem mintha az ügyen segíteni lehetne, hanem azért, hogy hatóságok és emberbarátok most tanulmányozzák a kérdést, most szerezzék a kellő tapasztalatokat, hogy a jövőre idejekorán láthassanak hozzá ezeknek a valóban tarthatatlan állapotoknak a szanálásához. Ha már vagyonra nevé a különbség fönnáll, ne viseje a szegény ember állapotának kétségét, hogy az ellátására okvetlenül szükségeseket jóval drágábban legyen kénytelen megfizetni mint a vagyonszemből ember.

Ma miyen hűdég a tél minálunk!

CSARNOK.

A mi vértanúink.

Irta: **Hentaller Lajos.**
(Folytatás.)

1849. május 21-én Melkó Ferencz, 50 éves magyarországi születésű bécsi kereskedőt löttek főbe Bécsben a „katonaság elcsabitása” miatt.

Május 24-én Petőcz Györgyöt Pozsony-megye másodalispánját löttek főbe mert reá bizonyították hogy „Kosztolanyi dandárát az Alsó-Ósalóközben részben élmezte, s hogy felkelő csapatokat alakított.”

Junius 5-én éjjeli 2 órakor akasztatták fel Haynau Pozsonyban a szamarhegzen báró Mednyánszky őrnagyot, Lipótvar volt parancsnokot és segédtszjtét Gruber Fülöp hadnagyot Miként bajdan az Ur Jézussal a keresztfát, úgy czipeltettek az osztrák bakók a beteg Mednyánszkyval az akasztófára. Ma már a pozsonyi várhegyen meg sem tudják pontosan mutatni a helyet, a hol a két vértanú akasztófája állott. A vizrezervoir van azon a helyen.

Junius 6-án ismét hat nádor huszárt löttek főbe Gracban.

Junius 18-án Rázghá Pál csehországi születésű 40 éves pozsonyi evangélikus lelkész akasztották fel Pozsonyban. Összes büne az volt, hogy Kossuth beszédét elmondta németül Valami Tsida nevű osztrák kém jelentette fel a ki érdemeiért Pozsonyban trafilkot kapott.

1849 július 29-én akasztották fel Kis-Szebenben Fuhrmann Janos 52 éves eperjesi születésű mezeskalácsost.

Junius 30-án löttek főbe Erősbén Svélkó Róbert tisztiszolgát „katonacsabitás” miatt; ugyanakkor egy fiatal zsidó fiút, Wuititz nevével a ki a katonákkal szóváltásba elegyedett ráadáskeppen szinten agyonlötték.

Junius végén (dátum nem biztos) löttek főbe Marburgban egy szökevény huszárszázad összes aliszjtjeit, a legénységet pedig megtizedelték. (Az aldozatok számát nem tudván biztosan, ezeket a 162 vértanú közé nem vehetjük.) Épp így nem vettem fel Ktrély Janos Erőfy Pető és Walla Janos magyar katonák neveit sem, kiket az osztrák 1853 elején szinten politikai összeesküvés miatt végeztek ki Mantuában.

1849 július elején löttek főbe Gayer Nándor ügyvédet Pécsen.

Julius 9-án újból hat szökevény nádor-huszárt löttek agyon Gracba.

Julius 12-én Montpart Antal fehérvári születésű 40 éves csákhethényi plébános löttek főbe Pozsonyban, ugyancsak e napon és Pozsonyban végeztek ki Szikszay József 38 éves csákhberényi református lelkész is.

Jul. 12-én hogy a népet rettegtessek Nagy Ignádon szinten kivégeztek az osztrákok egy katolikus és egy református vallású, papot.

Julius 16-án a komárommegyei Nesán löttek agyon egy névtelen vértanút.

Julius 16-án löttek főbe Pozsonyban Mé-száros Daniel soproni telkészt.

Julius 17-én Vörösmarty József község-jegyzőt löttek főbe Pécsen.

Julius 21-én löttek főbe Pozsonyban Stiff József nyitrai megyei 43 éves bányatulajdonost.

Julius 23-án pedig ugyancsak Pozsonyban löttek agyon Bugyik József 28 éves pozsonyi színművészt, Toth József 42 éves földmivelőt és Trechler Nándor 29 éves városi jegyzőt.

Augusztus 14-én Pesten az Újépületben főbelöttek a következőket; Guncs Pal 41 éves Havelka Ferencz, Hübnér Lipót András 40 éves, Kuczka Mihály, Pavelka Ferencz 37 éves Uicz Mihály 42 éves és Vargó Mihály székesfehérvári 19 éves polgárokat. Ugyancsak aug. 11-én éjjel löttek főbe az Újépület udvarán minden itélet és kihaltatás nélkül három pest-megyei polgárt.

Folytató.

Karácsonyi ajándékul:

1 blousra 4 mtr. selyem 1.08
1 ruhára 6 „ ^{dupla szőles} _{posztó} 1.—

Egyes ruhákra finom maradékok

féltárban.

Kendők, kötények, keztyűk.

Női kézimunkák

nagy választékban

Boros Testvérek

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. sz.

Mesés termésű

galicziai asztalra

kitűnő minőségű

hibálan rózsza

burgonya

40 mm. eladó á 4 frtért.

További termelésre kiválóan alkalmas. — Az idén 1 mm. vetőmag 45 mm. termést adott.

50 kilónként is eladó.

Leitgeb Imre

gazdasága, DERECSE.

14453.

1897.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye székháza alatt, most Wertheimer Katalin női divat üzletűl szolgáló bolt és mellékhelyisége jövő 1898 évi február hó 1-ső napjától kezdve 6 egymásután következő évre bérbe kiadó.

A bérleni szándékozók, a hivatalos órák alatt a vármegye alispánjánál jelentkezhetnek.

Debreczen, 1897. december 6.

Rásó Gyula

kir. tanácsos alispán.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúsznál, tagzsággatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbörtékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Rendkívüli árleszállítás
Csakis 1897. december 31-éig
érvényben.
Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca 1-ső tkpénztár épület

	Ezelőtt.	Most.
Férfi cipők párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női cipők párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek cipők párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60, 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők

drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.

egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.— 1.20 kr, egész finom 1.50 kr.

12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.

12 drb. gallér » 1.90 »

Téli kötött keztük férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja 15, 20, 25, 30 kr.
Lábravaló drbja 60, 70, 80, 90 kr.

Bőrkeztük minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30rőf. Ezelőtt 12 frt Most 7 frt.

Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák, kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére
rancia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt Most 1.40 kr.
Ugyanaz vászonba » 4 » » 2.— frt.

Gyermek játékok és disztárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.

Szappanok, fésűk, kefék, illatszerek, pénz-
tárczak, uti bőröndök, nyakkendők stb.

itt fel nem sorolt cikkek

bámulatos olcsó árakban
beszerezhetők.

A kenyér-piaczon
egy igen jó forgalmu
fűszer üzlet
ELADÓ.
Bővebbet a kiadóhivata-
lunkban.

Ügynökök

kerestetnek oly új cikkek eladására, a
mely cikkek úgy városi emberre, mint
a gazdálkodóra egyaránt nélkülözhető-
lenek. **Mellékkereset** gyanánt is min-
denki, a kinek a magánkörökben ösmerett-
sége van elvállalhatja ezen ügynökséget.
Magas jutalék vagy **fix fizetés**
biztosítottatik. Ajánlatok **Fr. Pokorny**
Prág, Peters-gasse 8. intézendők.

Pachhofer Gyula

BÉCS,

I. Kärntnerstrasse 39.

Szolid, mérsékelt, pontos kiszolgálásért a 25 év óta fennálló cég vi ág-
híre kezeskedik.

Egyedüli eladás
eredeti
gyári árban
(vámmentes.)

„Schmücke dein Heim“

Grimme & Hempel (A.-G.) Leipzig.

Diaphane üveg-
képekkel
legszebb
ablakdisz.

1897.

Karácsony

legnagyobb, kitűnő hírű áruház no-
rinbergi, luxus- és szükségleti cik-
kekben, küldi kívánatra és bérmentesen
vidékre

dusan illusztrált szétkül-
dési katalógusát.

LOHSE'S

Edelveilchen

A legremekesebb ibolyaillat, mely teljesen hasonlít a frissen szedett ibolya illatához.
Parfüm-Puder-Brillantine-Pipereviz-Szappan-illatszerpárna.

GUSTÁV LOHSE királyi
udvari szállító
BERLIN W, Jägerstasse 45/46.

Kapható minden illatszer-, diszmu- és drogu-üzletben,
valamint az összes bel- és külföldi fodrászoknál.

Mint általánosan ismeretes, a Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekevények

a gyermekek legkedveltebb játéka.

Az egyedüli játék, mely a gyermekek figyelmét tar-
tósan leköti és mely nem lesz mar egy pár nap mu va
sarokba téve

Azért a legolcsóbb ajándék és magas nevelési értéke
és kitűnő kivitele miatt egyszersmind a legelőkelőbb ajándék is.
Általában a legjobb, mit gyermek-knek játé- és foglalko-
zási-szerű ajándékozhatunk

A Horgony-Kőépítőszekevények 40, 75, 90 kr-ól egészen 6
frt-ig és magasabb áron minden finomabb játékszerüzletben kap-
hatók és a valódiság jelölül „Horgony” védjeggyel vannak ellátva.

FIGYELMEZTETÉS! Egyedül valódi kőépítőszeke-
vényeink ismeretes utazói a közönséget azáltal vezeték tévutra
hogy jó bírnévként örvendő eredeti gyártmányunkat drágának ne-
vezik ilyen valótlan állítás által azonban ne hagyjuk
magunkat félrevezetni, hanem összehasonlítás céljából tolnék
hamarosan a képes árjegyzék bekívánandó és az oly durva és
nagyon tolatkodó módon felajánlott kőépítőszekevény mint keve-
sebb értékű utaztat. a minő is, keményen visszautasítandó. Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott
kőépítőszekevények valódiak Utoljára kitűntve 1897-ben. Lipcsében az arany éremmel.

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr.-magy. csász. és kir. szabadalmazott kőépítőszekevénygyár.
Iroda és raktár: I. Oporn; 16. Bács, gyár: XIII/1, (Hietzing) Rudolfstadtl (I. hür) Olten, Rot-
terdam, London, New-York, 215 Pearl-Str.

UJ! türelem-megpróbáló és a „Horgony” c. társasjáték ;

bővebbet az árjegyzékben találhatunk.

